

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/36/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2708899912
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2708899912.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Jozef Mačej a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčková a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci žalobkyne: Mgr. W. O., narodená X.XX.XXXX, bytom U. XXX/X, U., proti žalovaným: 1. K. O., narodený XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XX, U., zastúpený: JUDr. Alena Arbetová, advokátka, so sídlom Námestie sv. Martina 3A, Holíč, 2. Mgr. T. C., narodená XX.X.XXXX, bytom J.. S. XXXX/XX, U., 3. Q. O., narodená XX.X.XXXX, bytom U. XXXX/XX, U., zastúpená: JUDr. Alena Arbetová, advokátka, so sídlom Námestie sv. Martina 3A, Holíč, 4. P. T., narodená XX.X.XXXX, bytom U. XXXX/XX, U., o zriadenie vecných bremien po zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, o odvolaní predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX, proti rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 2C/156/2008-970 zo dňa 3.5.2016 vo výrokoch I., V., VI. a o odvolaní žalovaných 1., 3. proti rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 2C/156/2008-970 zo dňa 3.5.2016 vo výrokoch I., III., takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., III., V., VI. potvrdzuje.
- II. Vo vzťahu žalobkyne a žalovaných 2., 4. žalované 2., 4. majú nárok voči žalobkyni na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.
- III. Vo vzťahu žalobkyne a žalovaných 1., 3. žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. zriadil vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/3, vinica vo výmere 2924 m² v prospech vlastníkov pozemkov parcely registra C KN, parc. č. 8003, vinica vo výmere 2924 m² a parc. č. 8004/6, orná pôda vo výmere 2900 m², všetky pozemky nachádzajúce sa v k.ú. U., tak, ako je toto vecné bremeno zakreslené na Geometrickom pláne č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13, a to v šírke 1,5 metra, výrokom II. zriadil vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/4, vinica vo výmere 2924 m² v prospech vlastníka pozemku parcely registra C KN, parc. č. 8004/6, orná pôda vo výmere 2900 m², obidva pozemky nachádzajúce sa v k.ú. Skalica, tak, ako je toto vecné bremeno zakreslené na Geometrickom pláne č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13, a to v šírke 1,5 metra, výrokom III. zriadil vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/5, vinica vo výmere 2900 m² v prospech vlastníka pozemku parcely registra C KN, parc. č. 8004/6, orná pôda vo výmere 2900 m², obidva pozemky nachádzajúce sa v k.ú. U., tak, ako je toto

vecné bremeno zakreslené na Geometrickom pláne č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13, a to v šírke 1,5 metra, výrokom IV. rozhodol, že geometrický plán č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovený Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválený Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13 je neoddeliteľnou súčasťou rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 2C/156/2008 - 827 zo dňa 3. marca 2015, výrokom V. rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, výrokom VI. uložil predchádzajúcemu žalobcovi RNDr. Ing. Y. O., narodenému X.X.XXXX, zomrelému XX.X.XXXX, žalovanej v 1. rade, žalovanej v 2. rade a žalovanej v 4. rade povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Skalica náhradu trov konania štátu, každý v sume 398,22 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom VI. rozhodol, že vo zvyšku trovy konania znáša štát.

2. Rozsudok označený v záhlaví súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 136 ods. 1, 2, § 137 ods. 1, § 142 ods. 1, 3, § 151o ods. 1, 3, § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, § 142 ods. 2, § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku

3. Vecne argumentoval súd prvej inštancie potrebou (po zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva sporových strán rozsudkom z 3. marca 2015) k nehnuteľnostiam zapísaným na LV číslo 7288 pre obec a katastrálne územie Skalica reálnou delbou, a to najmä vzhľadom na spôsob takéhoto vyporiadania, zriadiť vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez pozemok parcely registra C KN, parcela číslo 8004/3 v prospech vlastníka pozemku parcely registra C KN, parcela číslo 8003 a cez pozemky parcely registra C KN, parcela číslo 8004/3, parcela číslo 8004/4, parcela číslo 8004/5 v prospech vlastníka pozemku parcely registra C KN, parcela číslo 8004/, hoci predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, aj žalovaná 2. majú zabezpečený prístup na svoje novovytvorené parcely z hornej časti z obecného pozemku, a to aj napriek nesúhlasu ostatných dotknutých sporových strán, a to z dôvodu, že takýto postup a z neho plynúce usporiadanie vzťahov medzi sporovými stranami považoval za spravodlivé, berúc do úvahy aj skutočnosť, že pri usporiadaní vzťahov medzi sporovými stranami nie je možné vyhovieť individuálnym predstavám každej zo sporových strán, zvlášť za situácie, keď ich stanoviská sú diametrálne odlišné a navyše sa postupom času menia. Sledujúc oprávnené záujmy všetkých spoluvlastníkov a zároveň rešpektujúc možnosť účelného využitia pozemkov vzhľadom na ich charakter, ako aj jestvujúci spôsob ich užívania, pristúpil k vyporiadaniu rozdelením nehnuteľnosti na základe vypracovaného geometrického plánu číslo 2C/156/2008 zo 6. decembra 2013, súdneho znalca Ing. Romana Wágnera, v zmysle ktorého bola síce prikázaná každej zo sporových strán do výlučného vlastníctva novovytvorená parcela v približne rovnakej výmere, avšak novovytvorené parcely predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX a žalovanej 2. ako jediné bezprostredne nenadväzujú na spoločný dvor, kde majú postavené vinohradnícke domčeky, ale nachádzajú sa v hornej časti sporných nehnuteľností (pre vysporiadanie podielového spoluvlastníctva vybral teda alternatívu, ktorá z hľadiska umiestnenia novovytvorených nehnuteľností bola do istej miery znevýhodnením predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX a žalovanej 2.), sledujúc záujem na čo najspravodlivejšom usporiadaní veci sporových strán. Toto znevýhodnenie kompenzoval zriadením vecných bremien tak, aby aj tieto strany mali zabezpečený prístup na svoje nehnuteľnosti zo spoločného dvora za účelom plnohodnotného užívania svojich nehnuteľností. S poukazom na charakter vinohradníckeho domčeka, ktorý má slúžiť na uskladnenie náradia, hnojív, postrekov, úrody, ako prípravovňa spracovania úrody vyplýva, že tento účel môže byť splnený len v prípade, že z vinohradníckeho domčeka bude umožnený prístup na s ním súvisiacu obrábanú pôdu. Za spravodlivé usporiadanie považoval práve také, ktoré umožní každému z bývalých spoluvlastníkov prístup na svoju novovytvorenú parcelu z dolnej časti, kde má svoj vinohradnícky domček. Ak by vecné bremeno v tomto rozsahu nebolo zriadené, predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX a žalovaná 2. by mali znemožnený prístup na svoje pozemky kratšou cestou za účelom vykonávania jednoduchších prác, napríklad sadenie, okopávanie, rýľovanie, postrekovanie, kontrola stavu úrody, zber úrody. V tejto súvislosti dospel k záveru, že by nebolo spravodlivé po predchádzajúcom žalobcovi RNDr. Ing. Y. O., narodenom X.X.XXXX, zomrelom XX.X.XXXX a žalovanej 2. (prípadne iných vlastníkov týchto nehnuteľností v prípade predaja alebo iného právneho nástupníctva) požadovať, aby v prípade, že budú chcieť vykonať napríklad kontrolu stavu úrody, zistiť potrebu postrekovania alebo odtrhnúť si napríklad len zopár paradajok, boli nútení použiť pre prístup na svoje nehnuteľnosti výlučne hornú cestu, ktorá je niekoľkonásobne dlhšia ako cesta z dolnej časti od vinohradníckeho domčeka, kde má navyše predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý

XX.X.XXXX, uskladnené aj drobné náradie. Žalovaná 2. síce v súčasnej dobe nehnuteľnosť, ktorá jej bola prikázaná do vlastníctva, nevyužíva a zamýšľa jej predaj, avšak právo vyplývajúce z vecného bremena je nerozlučne späté s vlastníckym právom k nehnuteľnosti a teda prechádza s vlastníctvom veci na právneho nástupcu. Súd prvej inštancie preto zriadil vecné bremeno aj v prospech tejto nehnuteľnosti, v súčasnosti vo vlastníctve žalovanej 2., a to rešpektujúc zásadu rovného postavenia spoluvlastníkov. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí zároveň vzal do úvahy aj skutočnosť, že žalovaný 1. pri svojom výsluchu potvrdil, že sa rozprávali s predchádzajúcim žalobcom RNDr. Ing. Y. O., narodeným X.X.XXXX, zomrelým XX.X.XXXX, o tom, kto si ktorú parcelu vyberie na užívanie a taktiež o tom, že ak by žalovaný 1. užíval hornú parcelu, predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, mu umožní prístup cez spodnú parcelu. Žalovaný 1. sám trval len výlučne na prikázaní do svojho vlastníctva pozemok bezprostredne nadväzujúci na spoločný dvor, hoci vedel o hrozbe zaťaženia predmetnej nehnuteľnosti vecným bremenom v prospech vlastníkov pozemkov nachádzajúcich sa v hornej časti (keďže uvedené bolo zrejme z geometrického plánu). Zároveň aj po právoplatnom zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva bol predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, ochotný dohodnúť sa so žalovaným 1. na výmene nehnuteľností, ktoré im boli prikázané do vlastníctva s tým, že mu zaplatí náhradu za vysadené porasty a súhlasí s právom prechodu, avšak ani s takýmto návrhom žalovaný 1. nesúhlasil. Súd prvej inštancie zriadil vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu, nie však aj v práve prejazdu ľahkým vozidlom, malotraktorom, prívesným vozíkom (respektíve s použitím poľnohospodárskej techniky) tak, ako to žiadal predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX a tiež aj žalovaná 2., a to z dôvodu, ako už bolo uvedené vyššie, aby im obom umožnil priamy prístup k nehnuteľnostiam, ktoré v rámci vyporiadania pripadli do ich vlastníctva zo spoločného dvora, kde majú svoje vinohradnícke domčeky, a to za účelom vykonávania jednoduchších prác (ako, napríklad okopávanie alebo kontroly a zberu úrody). V prípade potreby využitia mechanizmov môžu použiť hornú cestu, ktorú predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, aj využíval. Na hornú cestu je zabezpečený prístup cez asfaltovú cestu zo spodnej časti a jedná sa o jednoduchší prístup, i keď dlhší. Súd prvej inštancie zároveň pri rozhodovaní vzal do úvahy aj skutočnosť, že nehnuteľnosti sa nachádzajú vo svahovitom teréne, keď stúpajú od spodnej časti smerom hore a presúvanie poľnohospodárskych mechanizmov po celej dĺžke svahu dohora sa javí byť náročné. Zároveň mal z výsluchu predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX, preukázané, že vo vinohradníckom domčeku má uložené len drobné náradie, ostatné mechanizmy na obrábanie má v mieste bydliska, a preto, ak prichádza na svoje nehnuteľnosti motorizovaný za účelom používania mechanizmov na obrábanie, nie je dôvodné, aby mal zabezpečený prístup na svoju nehnuteľnosť z dolnej aj hornej časti. Rozsah vecného bremena určil v šírke 1,5 m, čo považoval vzhľadom na splnenie účelu, pre ktoré bolo vecné bremeno zriadené za dostatočné (zohľadniac aj štátnu technickú normu - STN 73 6110, ktorou sa riadi projektovanie chodníkov a cestičiek pre chodcov, v zmysle ktorej najmenšia voľná šírka chodníka musí byť v 1,5 m, teda 0,75 m na každú jeho stranu). Vecné bremeno je zriadené na parcele 8004/3, ktorá pri vyporiadaní pripadla do vlastníctva žalovaného 1., pričom žalovanému 1. súd prvej inštancie prikázal do vlastníctva parcelu, ktorá je zo všetkých najširšia (šírka 8,72 metra), a tak mu ponechal v podstate doteraz ním obhospodarovanú výmeru a ním vysadené všetky riadky vinohradu bez súhlasu ostatných spoluvlastníkov. Časť tejto parcely sám žalovaný 1. užíva na jazdu traktorom pri sezónnych prácach a jeho parcela so spoločným dvorom je situovaná so stavbami vo vlastníctve predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX a žalovanej 2., čo bolo zrejme už v minulosti, keď sa stavby realizovali. Z tohto dôvodu potom považoval za dôvodné, aby znášal ťarchu zriadeného vecného bremena. Žalovaný 1. v minulosti namietal len rozsah zriadeného vecného bremena dôvodiac, že pre právo prechodu pešo po tomto pozemku je postačujúca šírka 1,5 m. Neskôr už síce nesúhlasil s tým, aby bolo vôbec zriadené vecné bremeno, avšak zároveň z opatrnosti, teda ak by súd mal za to, že existujú dôvody na zriadenie vecného bremena (pokiaľ ide o samotný rozsah vecného bremena), za nedôvodnú považoval len šírku vecného bremena viac ako 1,5 m. Vecné bremeno v prospech žalovanej 2. súd prvej inštancie zriadil síce až cez 3 parcely, avšak nejedná sa o veľké úseky a vecné bremeno zaberá len úzku výmeru, a preto ho súd prvej inštancie nepovažoval za neprimeraný zásah do vlastníckeho práva dotknutých vlastníkov. Ide o najkratší možný spôsob, ako zabezpečiť žalovanej 2. prístup na jej novovytvorenú parcelu, zo stavby postavené na spoločnom dvore. Pokiaľ ide o námietku žalovaných 1., 3., že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre zriadenie vecného bremena, a to s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo 2854/2010, predmetom ktorého bolo zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve cesty z verejnej komunikácie k pozemkom na stavbe, súd prvej inštancie uzavrel, že takáto námietka je nedôvodná,

nakoľko skutkové okolnosti v tu prejednávanej veci sú odlišné od situácie, akú riešil Najvyšší súd Českej republiky vo veci sp. zn. 22 Cdo 2854/2010. Obdobne za nedôvodnú považoval aj námietku žalovaných 1., 3., že pri rozhodovaní o zriadení vecného bremena nemôže byť významné, že prístup cez cudzí pozemok cez zriadené vecné bremeno by bol pre toho, kto sa zriadenia vecného bremena domáha pohodlnejší, respektíve výhodnejší, alebo by sa obišiel bez stavebných úprav, keď žalovaní 1., 3. v tejto súvislosti poukazovali na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 38/2005, nakoľko aj v tam prejednávanej veci Najvyšší súd Českej republiky riešil návrh na zriadenie vecného bremena nevyhnutnej cesty k stavbe, teda zabezpečenie prístupu k stavbe z verejnej komunikácie, pričom v práve prejednávanej veci je predmetom konania v časti zriadenie práva vecného bremena zabezpečenie prístupu zo stavby na pozemok, získaný po vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, za účelom jeho užívania. Jedná sa totiž o stavby, ktoré majú charakter vinohradníckeho domčeka s jeho účelom užívania a zabezpečenie prístupu na poľnohospodársku pôdu, vinice za účelom pestovania plodín a s tým súvisiacim obrábaním, ošetrovaním, výsadbou, braním úrody a podobne. Pokiaľ ide o námietku žalovaných 1., 3., že vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu (§ 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka), súd prvej inštancie uzavrel, že v prejednávanej veci nejde o zriadenie vecného bremena podľa § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka spočívajúceho v práve cesty cez príľahlý pozemok, nejedná sa o situáciu, ak vlastníkom stavby nie je zároveň vlastníkom príľahlého pozemku a prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak, a teda v danom prípade nejde ani o obmedzenie vlastníckeho práva vo verejnom záujme. Vzhľadom na neexistenciu verejného záujmu na zriadení vecných bremien mal súd prvej inštancie za to, že v danom prípade neboli splnené podmienky na to, aby obmedzenie vlastníckeho práva bolo kompenzované náhradou zohľadniť aj to, že zriadenie vecného bremena bolo do istej miery zmiernením znevýhodneného postavenia predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX a žalovanej 2. v rámci vyporiadania podielového spoluvlastníctva s ohľadom na umiestnenie pozemkov, ktoré pri vyporiadaní pripadli do ich vlastníctva a v záujme dodržania zásady rovného postavenia spoluvlastníkov. Obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom dotknutých strán tak bolo istým spôsobom kompenzované výhodnejším postavením z hľadiska polohy pozemkov nadobudnutých pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, ktorým rozhodnutím súd prvej inštancie rešpektoval dlhodobou zaužívaný spôsob užívania nehnuteľností spoluvlastníkmi napriek nesúhlasu predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX a žalovanej 2..

4. Súd prvej inštancie nepriznal žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania z dôvodu, že nielen predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, pred podaním žaloby vyvíjal aktivity za účelom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva mimosúdnou dohodou, ale takéto aktivity vyvíjala aj žalovaná 2.. Okrem toho v prejednávanej veci predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, síce žaloval na zrušenie podielového spoluvlastníctva reálnou delbou, avšak navrhol iné rozdelenie, ktoré súd prvej inštancie neakceptoval, keďže podielové spoluvlastníctvo vyporiadal na základe vykonaného znaleckého dokazovania. Predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, bol fakticky úspešný v žalobe o reálnu delbu, ale neúspešný bol v spôsobe jej prevedenia. Súd prvej inštancie zároveň prihliadol aj na charakter súdneho sporu, a teda že vyporiadať podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam bolo v záujme všetkých podielových spoluvlastníkov. Povinnosť zaplatiť trovy konania štátu v celkovej výške 1.991,12 eur súd prvej inštancie rozdelil pomerne medzi všetky strany sporu, u ktorých neboli predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov, a to každej v sume 398,22 eur, nakoľko vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bolo v záujme oboch strán sporu a k dohode nedošlo, pričom nebolo jednoznačne preukázané, že sa tak stalo zavinením niektorej strany sporu. Žalovaná 3. bola oslobodená od súdnych poplatkov v celom rozsahu, z ktorého dôvodu potom súd prvej inštancie náhradu trov štátu pripadajúcich na žalovanú 3. štátu nepriznal.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie označenom v záhlaví podali odvolanie predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, vo výrokoch I., V., VI. a žalovaní 1., 3. vo výrokoch I., III..

6. Predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, v odvolaní uviedol, že rozsudok v odvolaní napadnutých častiach považuje za nespravodlivý a spôsob zriadenia vecných bremien za odporujúci dobrým mravom dôvodiac, že na obrobenie svojho vinohradu potrebuje ľahkú techniku, a to malý traktor s vlečkou, ktorého šírka kolies je 180 cm, kosačku a rotavátor,

ktorými strojmi sa potrebuje dostať do vinohradníckeho domčeka cez pozemok žalovaného 1.. Okrem toho ich právnymi predchodcami bol zaužívaný spôsob zavlažovania vinohradu malotraktorom z vinohradníckeho domčeka (nakoľko vo vinohrade iný zdroj vody nie je) práve cez pozemok, ktorý vlastní žalovaný 1., považujúc za odporujúce dobrým mravom, aby za účelom postriekania, založenia, pokosenia, okopania a zberu úrody musel zo svojho vinohradníckeho domčeka ísť na svoje vinohrady až 4 km, hoci sú vzdialené od domčeka len 270 m. V tejto súvislosti poukázal na to, že ak by jemu pripadol pozemok, ktorý pripadol do vlastníctva žalovanému 1., on by mu právo prechodu a prejazdu umožnil. Okrem toho mu žalovaný 1. právo prechodu cez jeho pozemok ľahkou technikou počas konania prisľúbil, nakoľko aj sám časť pozemku, na ktorej bolo zriadené vecné bremeno, používa na prejazd svojím traktorom. Rozsudok v časti odôvodnenia rozhodnutia o trovách konania považoval za nezrozumiteľný a z tohto dôvodu odnímajúci mu právo konať pred súdom, poukazujúc na to, že v konaní mal plný úspech, nakoľko navrhoval zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva reálnou deľbou, čo sa aj stalo. Zároveň súhlasil s tým, aby nehnuteľnosti boli rozdelené podľa užívania s tým, aby mal právo prechodu zo spoločnej parcely číslo 8004/1 na svoju parcelu číslo 8003 nielen peši, ale aj ľahkým vozidlom. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zriadi vecné bremeno spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu ľahkým vozidlom cez parcely číslo 8004/3 v šírke 2,5 metra a prizná mu náhradu trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania v plnej výške,

7. Žalovaní 1., 3. v odvolaní uviedli, že zriadeniu vecného bremena na ich nehnuteľnom majetku rozsudkom došlo nezákonne (keďže takýto zásah do ich vlastníckeho práva nebol absolútne nevyhnutným, ale sledoval len pohodlnosť oprávnených z vecného bremena) a spôsobom, ktorý im neprímerane (vecné bremeno zriadené na parcele žalovaného 1. zaberá plochu 550 m², čo je viac ako 1/6 z celkovej plochy vinohradu) a bez vážnych dôvodov a v rozpore so zákonom a verejným záujmom na ochranu poľnohospodárskej pôdy a viníc vo vinohradníckej oblasti, bráni v riadnom užívaní ich nehnuteľného majetku. Opätovne poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky spis. zn. 22Cdo 2854/2010 a v ňom striktné vymedzenie podmienok, bez splnenia ktorých nie je možné zákonným spôsobom zasiahnuť do vlastníckeho práva iného, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky spis. zn. 22Cdo 38/2005, v zmysle ktorého výhodnosť, pohodlnosť alebo stavebné úpravy nemajú žiaden význam a vecné bremeno sa nezriadi, ak existuje alternatívny prístup, hoci aj menej výhodný. Nevyhnutnosti zriadenia vecného bremena nesvedčí ani skutočnosť, že predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, bez toho, že by tým akokoľvek trpel, využíval cestu na svoj pozemok práve cez verejnú komunikáciu a nie cez pozemok žalovaného 1. a žalovaná 2. svoj pozemok nevyužíva vôbec. Predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, doposiaľ nepredniesol dôvody, prečo by k obmedzeniu ich vlastníckych práv malo prísť, nedokázal sa adekvátne vyjadriť ani k otázke súdu, či je používanie mechanizmov a prechod cez ich pozemky vôbec účelné, nepredložil žiadne argumenty, ktoré by akokoľvek jeho údajný nárok odôvodňovali (a to aspoň v teoretickej rovine). Predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, na pojednávaní konanom dňa 12. apríla 2016 uviedol, že vo vinohradníckom domčeku má len "drobné náradie a ostatné mechanizmy na obrábanie má v mieste svojho bydliska". Je potom prirodzené, že na dopravu mechanizmov na svoj pozemok používal takzvanú "hornú cestu", parcela registra "C" parcelné číslo 7833, katastrálne územie a obec U., ktorá je verejnou komunikáciou. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania považuje za vecne správny, keďže predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, nemal vo veci absolútny úspech - k vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva sporových strán nedošlo navrhovaným spôsobom a okrem toho, so zrušením podielového spoluvlastníctva sporových strán súhlasili všetci spoluvlastníci a reálne už nehnuteľnosť podľa podielov na základe ich dohody (odlišnej od spôsobu uvedeného v žalobe) aj dlhodobo užívajú. Navrhovaný spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva bol nereálnym, popierajúci účelné užívanie veci, pričom k vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva došlo podľa skutočného užívania, t. j. spôsobom, ako to navrhli žalovaní. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

8. K odvolaniu predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX a žalovaných 1., 3. sa vyjadrila žalovaná 2.. Vo vyjadrení uviedla, že súhlasí s argumentáciou predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX, o potrebe zriadenia práva prechodu cez sporné parcely v rozsahu 2,5 m; nesúhlasí však s jeho návrhom na priznanie mu plnej náhrady trov konania a to z dôvodu, že do konania vstúpil až v roku 2014 a nemá žiadnu zásluhu na rozdelení spoluvlastníctva. Podľa jej názoru je spravodlivé, aby sa všetci podieľali na trovách konania. Odvolanie žalovaných 1., 3. považuje za nedôvodné.

9. K odvolaniu predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX, sa vyjadrila žalovaná 4. a navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti rozhodnutia o trovách prvoinštančného konania ako potvrdil.

10. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd v súlade s ustanovením § 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku rozsudkom č. k. 26Co/176/2016-1030 zo dňa 10.10.2017 rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 2C/156/2008-970 zo dňa 3.5.2016 potvrdil a aplikujúc čl. 4 ods. 2 Civilného sporového poriadku v súlade s čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd uznesením č. k. 5Cdo/119/2018-1108 zo dňa 31.3.2021 v zmysle ustanovenia § 449 ods. 1 Civilného sporového poriadku rozsudok odvolacieho súdu č. k. 26C/176/2018-1030 zo dňa 10.10.2017 zrušil a vec mu v zmysle ustanovenia § 450 Civilného sporového poriadku vrátil na ďalšie konanie, keď z obsahu spisu zistil, že žalobca RNDr. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrel dňa XX.X.XXXX, teda (pôvodný) žalobca v čase rozhodovania odvolacieho súdu nedisponoval procesnou subjektivitou. Dovolací súd vec vrátil odvolaciemu súdu za účelom odstránenia uvedeného procesného pochybenia (§ 438 ods. 1, § 63 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

12. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

13. Uznesením č. k. 26Co/36/2021-1134 zo dňa 2.3.2022 odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 63 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku tak, že v konaní pokračuje na strane žalobcu s Mgr. W. O., narodenou X.XX.XXXX, bytom U. XXX/X, U., ktorá je podľa výsledkov dedičského konania právny nástupcom žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého dňa XX.X.XXXX.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, aktuálne § 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 204 ods. 1 v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, aktuálne § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, aktuálne § 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 201 a 202 v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, aktuálne § 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, aktuálne § 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), d), f) v čase podania odvolania účinného Občianskeho súdneho poriadku, ktoré majú ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniam predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX a žalovaných 1., 3. nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

15. Predmetom konania je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva strán sporu k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území U., zapísaným v Liste vlastníctva číslo XXXX ako parcela registra „C“ číslo 8003, orná pôda, vo výmere 9885 m², parcela registra „C“ číslo 8004, vinica, vo výmere 5796 m².

16. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 2C/156/2008-827 zo dňa 3.3.2015 tak, že prvým výrokom zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov k nehnuteľnostiam zapísaným v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom na LV č. XXXX, pre obec a katastrálne územie U., ako pozemky parcely registra C KN, parc. č. 8003, orná pôda vo výmere 9885 m² a parc. č. 8004, vinice vo výmere 5769 m², druhým výrokom prikázal novovytvorený pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8003, vinica vo výmere 2924 m² tak, ako je vyznačený na Geometrickom pláne č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13, do výlučného vlastníctva navrhovateľa, tretím výrokom prikázal novovytvorený pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/3, vinica vo výmere 2924 m² tak, ako je vyznačený na Geometrickom pláne č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13, do výlučného vlastníctva odporcu v 1. rade, štvrtým výrokom prikázal novovytvorené pozemky parcely registra C KN, parc. č. 8004/2, ostatné plochy vo výmere 47 m² a parc. č. 8004/6, orná pôda vo výmere 2900 m² tak, ako sú vyznačené na Geometrickom pláne č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13, do výlučného vlastníctva odporkyne v 2. rade, piatym výrokom novovytvorený pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/5, vinica vo výmere 2900 m² tak, ako je vyznačený na Geometrickom pláne č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13, do výlučného vlastníctva odporkyne v 3. rade, šiestym výrokom novovytvorený pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/4, vinica vo výmere 2924 m² tak, ako je vyznačený na Geometrickom pláne č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13, prikázal do výlučného vlastníctva odporkyne v 4. rade, siedmym výrokom prikázal novovytvorený pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/1, ostatné plochy vo výmere 1035 m² tak, ako je vyznačený na Geometrickom pláne č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13, do podielového spoluvlastníctva účastníkov, každému v podiele 1/5, ôsmym výrokom zriadil vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu pešo cez pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/3, vinica vo výmere 2924 m² v prospech vlastníkov pozemkov parcely registra C KN, parc. č. 8003, vinica vo výmere 2924 m² a parc. č. 8004/6, orná pôda vo výmere 2900 m² v rozsahu, v akom je toto vecné bremeno zakreslené Geometrickým plánom č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13, deviatym výrokom zriadil vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/4, vinica vo výmere 2924 m² v prospech vlastníka pozemku parcely registra C KN, parc. č. 8004/6, orná pôda vo výmere 2900 m² v rozsahu, v akom je toto vecné bremeno zakreslené Geometrickým plánom č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13, desiatym výrokom vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/5, vinica vo výmere 2900 m² v prospech vlastníka pozemku parcely registra C KN, parc. č. 8004/6, orná pôda vo výmere 2900 m² v rozsahu, v akom je toto vecné bremeno zakreslené Geometrickým plánom č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13, jedenástym výrokom rozhodol, že Geometrický plán č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovený Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválený Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23.12.2013 pod č. 552/13 je neoddeliteľnou súčasťou tohto rozsudku, dvanástym výrokom uložil povinnosť odporcovi v 1. rade zaplatiť navrhovateľovi titulom vyporiadania náhradu vo výške 158,09 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, trinástym výrokom uložil povinnosť odporcovi v 1. rade je zaplatiť odporkyni v 2. rade titulom vyporiadania náhradu vo výške 43,70 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, štrnástym výrokom uložil povinnosť odporcovi v 3. rade zaplatiť odporkyni v 2. rade titulom vyporiadania náhradu vo výške 59,28 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, pätnástym výrokom uložil povinnosť odporkyni v 4. rade zaplatiť odporkyni v 2. rade titulom vyporiadania náhradu vo výške 44,48 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, šestnástym výrokom rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, sedemnástym výrokom uložil povinnosť

navrhovateľovi, odporcovi v 1. rade, odporkyni v 2. rade a odporkyni v 4. rade zaplatiť na účet Okresného súdu Skalica náhradu trov konania štátu, každý v sume 398,22 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, osemnástym výrokom rozhodol, že vo zvyšku trovy konania znáša štát.

17. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd rozsudkom č. k. 26Co/212/2015-895 zo dňa 15.12.2015 rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 2C/156/2008-827 zo dňa 3.3.2015 v odvolaní napadnutej časti zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu pešo cez pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/3, vinica vo výmere 2924 m² v prospech vlastníkov pozemkov parcely registra C KN, parc. č. 8003, vinica vo výmere 2924 m² a parc. č. 8004/6, orná pôda vo výmere 2900 m², v časti zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/4, vinica vo výmere 2924 m² v prospech vlastníka pozemku parcely registra C KN, parc. č. 8004/6 orná pôda vo výmere 2900 m², v časti zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez pozemok parcely registra C KN, parc. č. 8004/5, vinica vo výmere 2900 m² v prospech vlastníkov pozemkov parcely registra C KN, parc. č. 8004/6 orná pôda vo výmere 2900 m² v rozsahu v akom sú tieto zakreslené Geometrickým plánom č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, znalcom z odboru geodézia a kartografia, schválenom Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom dňa 23. decembra pod č. 552/13 a v časti rozhodnutia o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, v ostatnej časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

18. Už právoplatnými výrokmi rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 2C/156/2008-827 zo dňa 3.3.2015 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 26Co/212/2015-895 zo dňa 15.12.2015 bolo zrušené podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Skalica, zapísaným v Liste vlastníctva číslo XXXX ako parcela registra „C“ číslo 8003, orná pôda, vo výmere 9885 m², parcela registra „C“ číslo 8004, vinica, vo výmere 5796 m², a to reálnou del'bou medzi strany sporu v zmysle Geometrického plánu číslo 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, a to spôsobom uvedeným v odseku 16. tohto rozsudku.

19. Predmetom odvolacieho konania je posúdiť dôvodnosť a zákonnosť zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez pozemok parcela registra „C“ číslo 8004/3, vinica, vo výmere 2924 m² v prospech vlastníkov pozemkov parcely registra „C“ číslo č. 8003, vinica, vo výmere 2924 m² a číslo 8004/6, orná pôda, vo výmere 2900 m², všetky pozemky nachádzajúce sa v katastrálnom území Skalica tak, ako je toto vecné bremeno zakreslené na Geometrickom pláne č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, a to v šírke 1,5 metra a spočívajúceho v práve prechodu cez pozemok parcela registra „C“ číslo 8004/5, vinica, vo výmere 2900 m² v prospech vlastníka pozemku parcely registra „C“ číslo 8004/6, orná pôda, vo výmere 2.900 m², obidva pozemky nachádzajúce sa v katastrálnom území Skalica tak, ako je toto vecné bremeno zakreslené na Geometrickom pláne č. 2C/156/2008 zo dňa 6.12.2013, vyhotovenom Ing. Romanom Wágnerom, a to v šírke 1,5 metra.

20. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

21. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. V odvolacom konaní sa dispozičná zásada prejavuje tým, že odvolací súd je viazaný rozsahom odvolania, t. j. že odvolanie prejedná len v medziach, v ktorých ho odvolateľ napáda. Ustanovenie § 379 Civilného sporového poriadku zároveň vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania, pričom ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania. Odvolací súd je podľa ustanovenia § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku viazaný aj dôvodmi odvolania, t. j. na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ustanovením § 365 Civilného sporového poriadku dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd

pri svojom rozhodovaní o odvolaní prihliaďať nemôže, aj keby takéto porušenie zistil. Jedinú výnimku predstavuje podľa ustanovenia § 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku oprávnenie odvolacieho súdu preskúmať vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, a to z úradnej moci.

22. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie uplatneného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivito i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľom. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

23. Strany sporu podali odvolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku

24. Odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 písm. b) Civilného sporového poriadku je naplnený vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci strane realizáciu jej práv, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé, pričom konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

25. V zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozsudok musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami strán. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesto pre dohady a domnienky. V odôvodnení rozhodnutia súd teda uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, ktoré dôkazy v konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu, tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t. j. musí byť preskúmateľné.

26. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami strany, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Právo (strany) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené, pričom rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne

objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

27. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa stranami sporu v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil, pričom dal i odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky oboch strán sporu. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že sa strany sporu s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňujú ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré zriadil vecné bremeno spôsobom a v rozsahu uvedenom vo výrokoch I., III. preskúmaného rozsudku. Preskúmaný rozsudok tak nie je postihnutý vadou nepreskúmateľnosti z dôvodu nedostatočného odôvodnenia.

28. Súdne rozhodnutie trpí skutkovými vadami, ak bol nesprávne vytvorený jeho skutkový základ. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania, v dôsledku čoho dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku ktorých zriadil vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez pozemok parcela č. 8004/3 v šírke 1,5 m a žalovaní 1., 3. v odvolaní namietali, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil výsledky dokazovania, v dôsledku čoho dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam o potrebe zriadiť vôbec vecné bremeno cez parcelu č. 8004/3 a cez parcelu č. 8004/5.

29. V prvom rade odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalobca a žalovaní 1., 3. v odvolacom konaní neuviedli žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré objektívne nemohli uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie a ktoré by spĺňali procesné podmienky uvedené v ustanovení § 366 Civilného sporového poriadku. Ak žalobca a žalovaní 1., 3. v odvolaní poukazujú na nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov, resp. na neobjektívne zhodnotenie skutkového stavu zo strany súdu prvej inštancie, je potrebné uviesť, že odvolací súd je podľa ustanovenia § 383 Civilného sporového poriadku viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. V tomto prípade odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal všetky relevantné dôkazy navrhnuté stranami, tieto dôkazy vyhodnotil a z hodnotenia dôkazov ustálil skutkový stav, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal.

30. Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 Civilného sporového poriadku je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

31. Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ustanovení § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, pričom súd má povinnosť dbať na tom, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti (ako už bolo uvedené vyššie). V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie postačujúco a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti

namietané predchádzajúcim žalobcom RNDr. Ing. Y. O., narodeným X.X.XXXX., zomrelým XX.X.XXXX a žalovanými 1., 3 v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

32. Odvolací súd sa stotožňuje s vyhodnotením dokazovania vzťahujúceho sa k posúdeniu, či v danej veci existuje dôvod na zriadenie vecného bremena cez pozemky parcela č. 8004/3, č. 8004/5 v prospech vlastníkov pozemkov parcela č. 8003, č. 8004/6 spočívajúceho v práve prechodu v šírke 1,5 m. Súd prvej inštancie vo vzťahu k vykonanému dokazovaniu vyvodil správne závery v tom, že novovytvorené parcely č. 8003, č. 8004/6 ako jediné nenadväzujú na spoločný dvor parcelu č. 8004/1 prikázaným do podielového spoluvlastníctva strán sporu (každému v 1/5), kde mali strany sporu postavené vinohradnícke domčeky a nachádzajú sa v hornej časti vyporiadavaných nehnuteľností, resp. najďalej od spoločného dvora v podielovom spoluvlastníctve strán sporu a zriadením vecného bremena preskúmaným rozsudkom bude zvýhodnená z časti ujma vlastníkov novovytvorených parciel č. 8003, č. 8004/6 spočívajúca vo vzdialenosti od spoločného dvora na parcele č. 8004/1 s vinohradníckymi domčekmi, ktoré vinohradnícke domčeky dlhodobo slúžia na uskladnenie náradia, hnojív, postrekov, úrody, prípravovňu spracovania úrody Poukazujúc na nepochybné zistenie o tom, že v prípade nezriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu v šírke 1,5 m cez parcely č. 8004/3, č. 8004/5, by vlastníci parciel č. 8003, č. 8004/6 boli nútení použiť niekoľkonásobne dlhšiu cestu zo spoločného dvora (kde majú vinohradnícke domčeky s uskladneným náradím na obrábanie vinohradu) z hornej časti na novovzniknuté pozemky, je námietka žalovaných 1., 3. o nezriadení vecného bremena nedôvodná a nie je možné ju vnímať inak, ako účelovú, a to zvlášť za situácie, keď sami žalovaní 1., 3. nemali záujem o prikázanie novovzniknutých parciel č. 8003, č. 8004/6 do ich vlastníctva práve pre vzdialenejšiu polohu od spoločného dvora.

33. Prihliadnuc na závery týkajúce sa potreby zriadenia vecného bremena spočívajúce v práve prechodu v šírke 1,5 m cez pozemky parcela č. 8004/3, č. 8004/5 vyhodnotil odvolací súd aj argumentáciu predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX, o potrebe zriadenia vecného bremena spočívajúceho nielen v práve prechodu v šírke 1,5 m ale aj v práve prejazdu ľahkým vozidlom v šírke 2,5 m, za neopodstatnenú. Pokiaľ ide o skutkové závery súdu prvej inštancie, z ktorých vychádzal pri nezriadení vecného bremena spočívajúceho aj v práve prejazdu cez novovzniknuté parcely, tie považuje odvolací súd za správne. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti zdôraznil, že predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, mal vo vinohradníckom domčeku uložené len drobné náradie a ostatné mechanizmy na obrábanie vinohradu mal v mieste bydliska, a preto prichádzal na svoje nehnuteľnosti z miesta bydliska motorizovaný, teda v prípade využitia mechanizmov na presun mu nič nebránilo použiť prístupovú cestu parcelu č. 7833 z hornej časti pozemkov, pričom prístup na cestu parcela č. 7833 (účelová verejná komunikácia) je zabezpečený z asfaltovej cesty zo spodnej časti pozemkov, keď sa nepochybne jedná o jednoduchší prístup, ako by bol prejazd cez celú dĺžku novovzniknutej parcely č. 8004/3 s druhom pozemku vinica a navyiac vo svahovitom teréne. Zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu (nie v práve prejazdu) bude zodpovedať konkrétnym podmienkam a účelu užívania vyporiadavaných nehnuteľností a nepochybne nebude nad primeranú mieru obmedzovať vlastníkov pozemkov zaťažovaných vecným bremenom.

34. Vo vzťahu k namietanej nesprávnosti skutkových zistení súdom prvej inštancie o potrebe zriadenia vecného bremena spôsobom a v rozsahu uskutočneným preskúmaným rozsudkom, odvolací súd uvádza, že nemá ani po prihliadnutí k odvolacím námietkam dôvod považovať hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie za nesprávne a poukazuje na podrobné odôvodnenie preskúmaného rozsudku, v celom rozsahu zdieľa odvolací súd závery súdu prvej inštancie o tejto otázke za náležité a stotožňuje sa s nimi.

35. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ustanovenia § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto,

že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. písm. f) Civilného sporového poriadku je možné teda napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť ktorého možno usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

36. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

37. Žalovaní 1., 3. ďalej v odvolaní namietali skutočnosť, že zásah do ich predmetu vlastníctva je absolútne neprímeraný a súd prvej inštancie pri zriadení vecného bremena rozhodol v rozpore so súdnou praxou poukazujúc na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/2854/2010 a sp. zn. 22Cdo/38/2005.

38. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným odvolacím dôvodom, ale v danom prípade táto námietka nie je opodstatnená, pretože súd prvej inštancie jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré zriadil vecné bremeno spôsobom a v rozsahu uvedenom v preskúmanom rozsudku.

39. Pri zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva rozdelením veci môže súd zriadiť vecné bremeno k novovzniknutej nehnuteľnosti v prospech vlastníka inej novovzniknutej nehnuteľnosti (§ 142 ods. 3 veta prvá Občianskeho zákonníka). Toto ustanovenie patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. k normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktorá tak ponecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Inak povedané, to, či súd pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva vecné bremeno zriadi, záleží na jeho voľnej úvahe; táto úvaha musí vychádzať z právne relevantných skutočností. Pri zriaďovaní práva prechodu, zodpovedajúce vecnému bremenu k novovzniknutej nehnuteľnosti podľa ustanovenia § 142 ods. 3 Občianskeho zákonníka, je treba dbať na to, aby právo vlastníka zaťaženého pozemku bolo obmedzené čo možno najmenej. Niet pochybností o tom, že vlastníci novovzniknutých pozemkov parcel č. 8003, 8004/6 majú prístup na ne z hornej časti vyporiadavaných nehnuteľností cez účelovú komunikáciu, avšak sú naďalej vlastníkmi aj spoločného dvora parcely č. 8004/1, na ktorom spoločnom dvore mali predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, a žalovaná 2. v čase rozhodovania súdu prvej inštancie umiestnené vinohradnícke domčeky. Práve preto súd prvej inštancie zohľadnil túto skutočnosť a zriadil vecné bremeno právo prechodu, keď zobral do úvahy aj zvýšené náklady spojené s nutnosťou motorizovaného presunu (vzhľadom na dĺžku cesty) cez účelovú komunikáciu v hornej časti vyporiadavaných nehnuteľností. Súd prvej inštancie zriadil vecné bremeno len v rozsahu prechodu v šírke 1,5 m (teda pešo), pričom aj odvolací súd má za to, že niekoľko minútový tichý prechod pešo cez pozemky vo vlastníctve žalovaných 1., 3., im nebude spôsobovať značnú ujmu, ako sa snažia žalovaní 1., 3. navodiť v odvolaní. Riešenie spočívajúce v zriadení vecného bremena aj prejazdom v rozsahu 2,5 m (teda vozidlom), odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie považuje za nevhodné a neúčelné, keďže takéto obmedzenie užívania novovzniknutých pozemkov by už obťažovalo vlastníkov zaťažených pozemkov a spôsobovalo im tak neprímeranú ujmu. Odvolací súd má za to, že len samotná skutočnosť, že vlastníci novovzniknutých pozemkov parcel č. 8003, č. 8004/6 k nim majú možnosť prístupu cez účelovú komunikáciu z hornej časti, nemôže bez ďalšieho brániť zriadeniu vecného bremena, ale je potrebné prihliadnúť aj k širším súvislostiam (uvedeným vyššie, ako napr. spôsob reálneho rozdelenia nehnuteľností, spoluvlastníctvo spoločného dvora, umiestnenie vinohradníckych domčekov, účel užívania novovzniknutých pozemkov a pod.) a je tiež potrebné prihliadnúť i k doterajšiemu spôsobu užívania vyporiadavaných nehnuteľností stranami sporu. Tu sa žiada zdôrazniť, že v prípade vyporiadania podielového spoluvlastníctva k pozemkom jeho reálnym rozdelením, a to aj vrátane zriadenia vecného bremena, nemôže byť na prekážku okolnosť,

že pozemky bude možné po rozdelení užívať k stanovenému účelu oproti doterajšiemu stavu s určitým obmedzením. V preskúmanom prípade odvolací súd nepovažuje úvahu súdu prvej inštancie za neprimeranú. Súd prvej inštancie zvolil jednu z možných variant rozdelenia pozemkov, líšiacej sa od inej v spôsobe prístupu strán sporu k pozemkom, a to variantu, ktorá vyplýva priamo zo zákona (§ 142 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Výber zvoleného spôsobu vyporiadania súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil požiadavkou rovnosti všetkých spoluvlastníkov rozdelených pozemkov, keď vecné bremeno zriadil za účelom prístupu k novovzniknutým pozemkom v hornej časti vyporiadavaných nehnuteľností podstatne vzdialenejších od spoločného dvora, a to len v nevyhnutnom rozsahu. Odvolací súd nemal dôvod odchyliť sa od varianty zvolenej súdom prvej inštancie.

40. Predchádzajúci žalobca RNDr. Ing. Y. O., narodený X.X.XXXX, zomrelý XX.X.XXXX, v súvislosti so zriadením vecného bremena len v rozsahu práva prechodu v šírke 1,5 m namietal jeho zriadenie v rozpore s dobrými mravmi. Vymedzenie obsahu práv a povinností vyplývajúcich z právneho vzťahu vecného bremena je určené aktom, na základe ktorého vecné bremeno vzniklo, keď rozhodnutie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, vrátane zriadenia vecného bremena, má konštitutívnu povahu. Na vydanie konštitutívneho rozhodnutia súdu však nemožno aplikovať ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka; aplikácia tohto ustanovenia je možná až na výkon jednotlivých práv a povinností vyplývajúcich z novozaloženého právneho vzťahu. Táto odvolacia argumentácia nie je opodstatnená.

41. Žalovaní 1., 3. v rámci svojej argumentácie spočívajúcej v nesúhlase so zriadením vecného bremena odkazovali na rozhodnutia NS ČR sp. zn. 22 Cdo 2854/2010 a sp. zn. 22 Cdo 38/2005. Tento poukaz však nie je patričný, nakoľko uvedené rozhodnutia sa týkajú riešenia celkom odlišného prípadu, ako adekvátne a s podrobným vysvetlením uviedol aj súd prvej inštancie v preskúmanom rozsudku.

42. Napokon žalovaní 1., 3. namietali rozpor zriadenia vecného bremena so zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keďže zriadením vecného bremena dôjde k zásahu do poľnohospodárskej pôdy. Verejnoprávny presah do konania o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ak ide o rozdelenie pozemkov, sa premieta v rovine všeobecných verejnoprávnych predpisov a zvláštnych právnych predpisov. Zvláštna verejnoprávna úprava je reprezentovaná právnymi predpismi dopadajúcimi na dielčie špeciálne úseky verejnoprávnych úprav, pričom k tejto úprave je nutné prihliadnúť aj pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva rozhodnutím súdu, keďže sa týka rozdelenia nehnuteľností (napr. lesných pozemkov, ornej pôdy). Bezpochyby každý užívateľ poľnohospodárskej pôdy je povinný ju používať v súlade s funkciou poľnohospodárskej pôdy a spôsobom, ktorý zodpovedá jej významu. Ak v súvislosti s reálnym rozdelením pozemkov súd prvej inštancie zriadil vecné bremeno právo prechodu, nedošlo k zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku, ani k používaniu poľnohospodárskej pôdy na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely. Naopak vecné bremeno právo prechodu bolo zriadené za účelom plnohodnotného užívania vinogradov vo vlastníctve strán sporu. S uvedenou odvolacou námietkou sa odvolací súd tiež nestotožňuje, keďže vecné bremeno bolo zriadené len ako peší prechod v šírke 1,5 m, ktorý peší prechod nebráni v užívaní týchto pozemkov ako vinice, a to zvlášť za situácie, že samotní vlastníci zaťažených pozemkov cez svoje pozemky prechádzajú za účelom ich obrábania. Ani uvedená odvolacia námietka nie je opodstatnená.

43. Výsledky dôkaznej verifikácie všetkých právne relevantných dôkazných prostriedkov, ktoré boli potrebné k zisteniu skutkového stavu a vyplývajú z obsahu spisu, totiž jednoznačne viedli k naplneniu podmienok pre aplikáciu ustanovenia § 142 ods. 3 Občianskeho zákonníka, keďže poskytovali bezpečne zistený skutkový stav, ktorý bolo možné podriaďiť pod uvedené hmotnoprávne pravidlo. Odvolací súd sa preto stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v súdenom prípade zrušenia podielového spoluvlastníctva rozdelením nehnuteľností, bolo potrebné zriadiť vecné bremeno k novovzniknutým nehnuteľnostiam v prospech vlastníkov iných novovzniknutých nehnuteľností spôsobom a v rozsahu uvedenom v napadnutých výrokoch rozsudku súdu prvej inštancie. Napokon polemika o nesprávosti súdom prvej inštancie vysloveného právneho záveru pre odlišné skutkové závery vyvodzované predchádzajúcim žalobcom RNDr. Ing. Y. O., narodeným X.X.XXXX, zomrelým XX.X.XXXX a žalovanými 1., 3., pričom stranami sporu namietaná nesprávnosť vytvorenia skutkového základu nie je daná, sama o sebe nie je presvedčivou bázou pre konštatovanie vecnej nesprávosti rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch. Súd prvej inštancie správne právne vec posúdil.

44. Preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie dáva jasne a zrozumiteľne odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace so zriadením vecného bremena pri zrušení podielového spoluvlastníctva reálnym rozdelením nehnuteľností. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, zistený po náležite vykonanom dokazovaní a vysporiadal sa aj so všetkými pre vec rozhodujúcimi argumentmi strán. Pritom sa odvolal na konkrétne právne predpisy, ktoré správne aplikoval na prejednávaný spor. Zo zisteného skutkového stavu teda vyvodil správny právny záver o potrebe zriadenia vecného bremena spôsobom a v rozsahu uvedeným v preskúmanom rozsudku.

45. V súvislosti s prejavom nespokojnosti odvolateľov s preskúmaným rozsudkom odvolací súd poukazuje na stabilnú rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR, podľa ktorej nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (napr. II. ÚS 4/97, II. ÚS 3/97). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05, I. ÚS 140/2017). Odvolatelia v odvolaniach vychádzajú z odlišných skutkových záverov, než súd prvej inštancie a robia z vykonaných dôkazov vlastné právne závery týkajúce sa zriadenia vecného bremena.

46. Odvolací súd konštatuje, že po preskúmaní veci nezistil skutkové, ani právne vady preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd v prejednáwanej veci dospel k záveru, že odvolacie dôvody uvádzané predchádzajúcim žalobcom RNDr. Ing. Y. O., narodeným X.X.XXXX, zomrelým XX.X.XXXX a žalovanými 1., 3. nie sú naplnené.

47. Ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu odvolateľov zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

48. Ďalej zostal predmetom prieskumu odvolacieho súdu rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. o náhrade trov konania strán sporu, ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a vo výroku VI. o náhrade trov konania štátu, ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že žalobca, žalovaní 1., 2., 4. sú povinní zaplatiť každý náhradu trov konania štátu v sume 398,22 eur. Súd prvej inštancie v preskúmanom rozsudku rozhodol vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania strán sporu konštatovať, že žalobca bol fakticky úspešný v žalobe o reálnu deľbu ale neúspešný v spôsobe jej prevedenia a zároveň prihliadol i na charakter súdneho sporu, teda že vyporiadať podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam bolo v záujme všetkých podielových spoluvlastníkov. Vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania štátu súd prvej inštancie rozhodol o povinnosti zaplatiť trovy štátu pomerne, nakoľko vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bolo v záujme všetkých strán sporu a k dohode nedošlo, pričom nebolo jednoznačne preukázané, že sa tak stalo zavinením niektorej zo strán sporu.

49. Podľa § 255 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa úspechu vo veci (ods. 1). Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (ods. 2).

50. Konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva predstavuje osobitný druh sporového konania, jeden z prípadov tzv. iudicium duplex, pre ktoré je príznačné, že obe procesné strany

majú zároveň postavenie žalobcu a žalovaného. Táto skutočnosť sa prejavuje najmä v tom, že podaním žaloby žalobcom na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva súdom je uplatnené aj rovnaké právo žalovaného a taktiež jeho právo na súdnu ochranu v tejto veci, pričom vzájomné návrhy strán vedú súd k precíznej jeho meritórneho rozhodnutia tak, aby bolo zákonné a čo v najväčšej miere spravodlivé. Na druhej strane aj v prípade rozhodovania o žalobe o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sa pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania uplatňuje princíp úspechu v konaní a princíp zodpovednosti za vzniknuté trovy. Preto aj v takomto konaní možno dospieť k záveru, že jedna alebo druhá strana bola procesne úspešná a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. Je tomu tak najmä vtedy, keď súd rozhodne v zmysle žalobnej požiadavky strany s tým, že obrana protistrany je posúdená ako nedôvodná, napr. ak protistrana nedôvodne nesúhlasí so zrušením a vyporiadanim podielového spoluvlastníctva alebo nedôvodne nesúhlasí s ohodnotením nehnuteľnosti.

51. Podľa dlhodobou ustálenou súdnej praxe pri rozhodovaní o náhrade trov konania o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva platí, že ak súd vyhovel návrhu a zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo spôsobom, aký bol navrhovaný, najmä ak sa žalovaný neúspešne bránil alebo navrhoval iný spôsob vyporiadania, niet v zásade prekážok, aby súd použil ustanovenie § 255 Civilného sporového poriadku (do 30.6.2016 ustanovenie § 142 Občianskeho súdneho poriadku) o náhrade trov konania (Zborník rozhodnutí Najvyššieho súdu ČSSR IV., str. 748). V konaní o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je úspech vo veci potrebné hodnotiť nielen vo vzťahu k samotnej žalobe, ale aj vo vzťahu k celému priebehu konania a k záverečným procesným stanoviskám účastníkov konania a s prípadným prihliadnutím k tomu, či zo strany účastníka konania nejde o zneužitie jeho procesných práv (uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 3389/2014 zo dňa 10.9.2014). Ak súhlasia všetci spoluvlastníci so zrušením a vyporiadanim podielového spoluvlastníctva a sporný medzi nimi nie je spôsob vyporiadania, je to treba zohľadniť aj pri rozhodovaní o nákladoch konania; úspech v konaní tu nemožno posudzovať podľa toho, že spoluvlastníctvo bolo na základe žaloby zrušené a žalobca bol tak úspešný. Súd musí vychádzať z toho, čo (aká zásadná otázka) bolo medzi účastníkmi sporné, k čomu bolo vedené dokazovanie a ako bol tento spor riešený v rozhodnutí (uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 2059/2015 zo dňa 27.10.2015).

52. Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania v sporoch o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je potrebné procesný úspech vo veci posudzovať podľa viacerých hľadísk a pritom vziať do úvahy výsledok konania a dať ho do pomeru s návrhmi strán v priebehu konania. V preskúmanom prípade bolo predmetom sporu zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve strán sporu. V priebehu konania na súde prvej inštancie strany sporu mali rôzne návrhy na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, pričom súd prvej inštancie rozhodol o rozdelení spoločných nehnuteľností a šesť novovytvorených nehnuteľností prikázal do výlučného vlastníctva jednej zo strán sporu a jednu novovytvorenú nehnuteľnosť prikázal do podielového spoluvlastníctva všetkých strán sporu. Ďalej súd prvej inštancie zriadil vecné bremená cez tri novovytvorené nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie nevyhovel žiadnemu z návrhov strán sporu na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, nehnuteľnosti síce reálne rozdelil, avšak spôsobom, ktorý nežiadala žiadna zo strán sporu a tiež využil svoje oprávnenie zriadit vecné bremeno. Strany sporu sa nezhodli na žiadnej spornej otázke tvoriacej predmet konania, počas 14 rokov trvajúceho konania neboli schopné dosiahnuť žiaden konsenzus umožňujúci zmierlivé ukončenie sporu. S poukazom na vyššie uvedenú judikatúru bolo potom úspech v spore nevyhnutné posudzovať podľa jeho výsledku vo všetkých častiach uplatneného nároku, v ktorých nebola medzi stranami zhoda. Súd prvej inštancie správne postupoval v zmysle vyššie uvedených zásad, keď konštatoval úspech každej strany sporu len čiastočný, a preto v súlade s ustanovením § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Odvolací súd tak nezistil predchádzajúcim žalobcom RNDr. Ing. Y. O., narodeným X.X.XXXX, zomrelým XX.X.XXXX, tvrdené dôvody pre priznanie mu nároku na náhradu trov konania voči žalovaným v celom rozsahu. V nadväznosti na to súd prvej inštancie náležite uložil aj každej strane sporu s výnimkou žalovanej 3., ktorej bolo priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu, povinnosť zaplatiť náhradu trov konania štátu celkom v sume 1.991,12 eur pomerne v sume 398,22 eur (1.991,12 eur : 5), pričom štátu neprináleží náhrada trov konania pripadajúca na žalovanú 3. (výrok VII. preskúmaného rozsudku). Vzhľadom na výsledok celého sporu odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania strán sporu i štátu správne.

53. V odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaná 2. v časti zriadenia vecného bremena a v časti rozhodnutia o náhrade trov konania a žalovaná 4. v časti rozhodnutia o náhrade trov konania, a preto im zásadne v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku vznikol nárok voči žalobkyni ako právnej nástupkyňi predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX, na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalovanej 2., 4. rozhodne postupom podľa ustanovenia § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia. Žalobkyňa ako právna nástupkyňa predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX, bola úspešná v časti zriadenia vecného bremena v rozsahu určenom súdom prvej inštancie (prechod v šírke 1,5 m) a neúspešná v namietanom rozsahu zriadeného vecného bremena (prechod a prejazd v šírke 2,5 m), rovnako bola neúspešná v časti rozhodnutia o náhrade trov konania. Žalovaní 1., 3. boli neúspešní v časti zriadenia vecného bremena v rozsahu určenom súdom prvej inštancie (prechod v šírke 1,5 m) a úspešní predchádzajúcim žalobcom RNDr. Ing. Y. O., narodeným X.X.XXXX, zomrelým XX.X.XXXX, namietanom rozsahu zriadeného vecného bremena (prechod a prejazd v šírke 2,5 m), rovnako boli úspešní v časti rozhodnutia o náhrade trov konania. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa ako právna nástupkyňa predchádzajúceho žalobcu RNDr. Ing. Y. O., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX a žalovaní 1., 3. mali v odvolacom konaní úspech čiastočný, resp. zjednodušene povedané vo vzájomnom vzťahu žalobkyne a žalovaných 1., 3. nemali ani jeden z nich úspech v odvolacom konaní. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozhodol o náhrade trov konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaných 1., 3. v zmysle ustanovenia § 255 ods. 2 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

54. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).